

Notat

Til Atle Fasteland, Helge Berset, Åse Elin Myking
Kopi til:

Saksbehandlar: Samfunnsutvikling/Tore Henrik Øye
Vår referanse: 20/1284 - 21/2436
Dato: 08.03.2021

Emne: Svar på spørsmål frå Vaksdal Høgre til ny, lokal strategi om bu- og drivepliktssaker - handsaming på FPØ-møte 08.03.21

Det vert vist til spørsmål frå Erlend Hesjedal-Johannessen om fram legget til ny, lokal strategi for handsaming av bu- og drivepliktssaker i Vaksdal kommune.

Svar på spørsmåla går fram under:

- **Korleis er fordelinga av konsesjonspliktige og ikkje-konsesjonspliktige bruk i Vaksdal?**

I utgangspunktet er eigedomar/bruk på over **100 daa**, og der dyrka jord er over **35 daa**, konsesjonspliktige. Men nært slektskap mellom overdragar og ny eigar, kan gjere at eigedomar over desse arealgrensene er konsesjonsfrie, utan krav til å søkje om konsesjon. Ny eigar nyttar i desse tilfella eigenerklæring ved konsesjonsfridom. Likevel vil det vere knytt **lovfesta buplikt** til eigedomar med dyrka mark på over 35 daa, som har bustadhus.

Med bakgrunn i dei nemnde forhold, vil ei talfesting av konsesjonspliktig eigedomar/bruk vere usikkert. Men **dei fleste landbrukseigedomane** i kommunen er over 100 daa, og av den grunn **konsesjonspliktige i utgangspunktet**.

Dersom det er ønskjeleg med eit meir detaljert oppsett over eigedomar med konsesjonsplikt, kan vi gå nærare inn i tilgjengelege arealregister, og kom attende med ei tilbakmelding.

- **Har kommunen rutinar for oppfølging av buplikt?**

Kommunen har eit lovfesta ansvar for å føre kontroll med konsesjonssaker, ved å sjå til at vedtak og vilkår vert fulgt opp. Her er det krav til gode rutinar, og

departementet har i denne forbindelse laga ulikt hjelpemateriell for kommunen.

- sjekklister.
- Informasjons- og pålegg brev.
- «forfallsbok».

Spesielt viktig er det å følgje opp saker om konsesjonsfrie erverv, med lovfesta buplikt, ved utsending av brev som orienterer om krav og vilkår.

KOMMUNEN SIN PRAKSIS

Kommunen føl opp konsesjons- og bupliksaker, men oppfølginga kan bli meir konsekvent, med betre organisering og innarbeiding av systematiske rutinar for kontrollarbeidet.

Mellom anna vil dette vere viktig med overføring av informasjon ved skifte av sakshandsamar, sidan saker kan strekke seg over fleire år.

Tilgjengeleg hjelpemateriell kan brukast meir aktivt, gjennom styrkja oppfølging, kontroll og handheving.

- **Har kommunen rutinar for oppfølging av driveplikt?**

Kommunen si oppfølging av driveplikta blir hovudsakleg gjort gjennom kontroll av produksjonstilskot i landbruket (PT), der 10 % av søkjarane i kvar omgang vert kontrollert. Her inngår drift av jordbruksareala som del av kontrollen, ved at dei vert drivne på ein forsvarleg måte ut frå agronomi, produksjon av grovfôr og næringsretta drift.

Eigarar som ikkje driv sjølv, må ha skriftleg avtale om bortleige i minst 10 år til aktive føretak, med kopi av avtalen til kommunen. Kommunen kontrollerer avtalen opp mot kravet om aktiv drift gjennom PT-kontrollane.

Driveplikta gjeld frå første daa. Det er relativt mange eigedomar i kommunen med lite dyrka jord. Kontrollen vert i størst grad knytt til eigedomar med dyrka mark av ein viss storleik, kopla til økonomisk og produksjonsmessig verdi.

- **Kva konsekvensar har brot på buplikt og driveplikt, og er det døme på slike saker frå Vaksdal?**

Ved brot på konsesjonlova kan konsesjonen trekkjast attende, med gjennomføring av tvangssal.

Ved brot på driveplikta etter jordlova, kan kommunen fatte vedtak om at jorda må leigast bort til andre

Når det gjeld eventuelle brot på konsesjonslova, vert det vist til eksempelsamlinga i saksframlegget til ny strategi. Her går det mellom anna fram at kommunen sette vedtak om buplikt, medan fylkeslandbruksstyret oppheva vedtaket. Kommunen har ikkje sett krav om tvangssal. Graden av handheving i konsesjonssaker har variert noko.

Kommunen har sett krav om bortleige til andre ved brot på driveplikta.

Det kan vurderast sterkare politisk involvering i konsesjonssaker.

Med helsing

Tore Henrik Øye
Rådgjevar landbruk